

ZON VOOR IEDEREEN

ZON: ENERGIEBRON EN KATALYSATOR VAN TRANSITIE

STICHTING Z.O.N.

JUNI 2016

Zonnestroom Ondernemers Nederland

INHOUD VAN DIT RAPPORT

DE KLIMAAT UITDAGING

De klimaat uitdaging	3
Notities & Akkoorden	4

DE ENERGIETRANSITIE

Draagvlak voor verandering	5
De transitie als majeur veranderingsproces	7

ZON VRAAG EN AANBOD

Verwachtingen van ZON	9
Kan ZON leveren?	11

CONCLUSIES

Kapitein op eigen schip	14
Aanbevelingen	15

KERNBOODSCHAP ZON:

Het gaat slecht met de aarde door verkeerd energiegebruik.

We hebben daarom afgesproken om in korte tijd over te stappen van fossiele naar duurzame energie en dat betekent dat er een majeur veranderingsproces in gang gezet moet worden waarbij zonne-energie niet alleen als energiebron belangrijk is MAAR OOK dé katalysator zal zijn om alle burgers bij de transitie te betrekken.

Het ligt dus voor de hand om zo snel mogelijk een majeur veranderingsproces te plannen rond zon als katalysator, en de huidige succesvolle maatregelen om zonne-energie te stimuleren door te zetten en uit te breiden.

DE KLIMAAT UITDAGING

Het hoeft, zeker sinds de Klimaat Conferentie in Parijs in december 2015, geen betoog meer dat we onzorgvuldig zijn omgegaan met ons klimaat. Ongebreideld gebruik van fossiele brandstoffen heeft geleid tot een aarde die we aan het opwarmen zijn tot onleefbaarheid. Het heeft lang geduurd, maar het is nu toch wel voor iedereen duidelijk dat er maar één lange termijn oplossing is voor deze uitdaging: een transitie naar duurzame energie.

Deze notitie richt zich op zonne-energie als belangrijke bron van duurzame energie, maar meer nog als noodzakelijke katalysator voor het draagvlak onder de bevolking voor het majeure veranderingsproces dat de energietransitie is.

Zonne-energie is noodzakelijk als katalysator voor de energietransitie.

NOTITIES / AKKOORDEN

In korte tijd zijn er een aantal veelbelovende notities verschenen/akkoorden gesloten:

'ENERGIEAKKOORD VOOR DUURZAME GROEI' (2023) - SER, 2023

Meer dan veertig organisaties sloten in september 2013 het Energieakkoord voor duurzame groei. Gezamenlijk gaan zij voor verduurzaming van onze samenleving en economie.

"NEDERLAND 100% DUURZAME ENERGIE IN 2030, HET KAN ALS JE HET WILT" - URGENDA 2014

Dit rapport beschrijft een plan van aanpak om Nederland al in 2030 voor 100% om te laten schakelen naar duurzame energie.

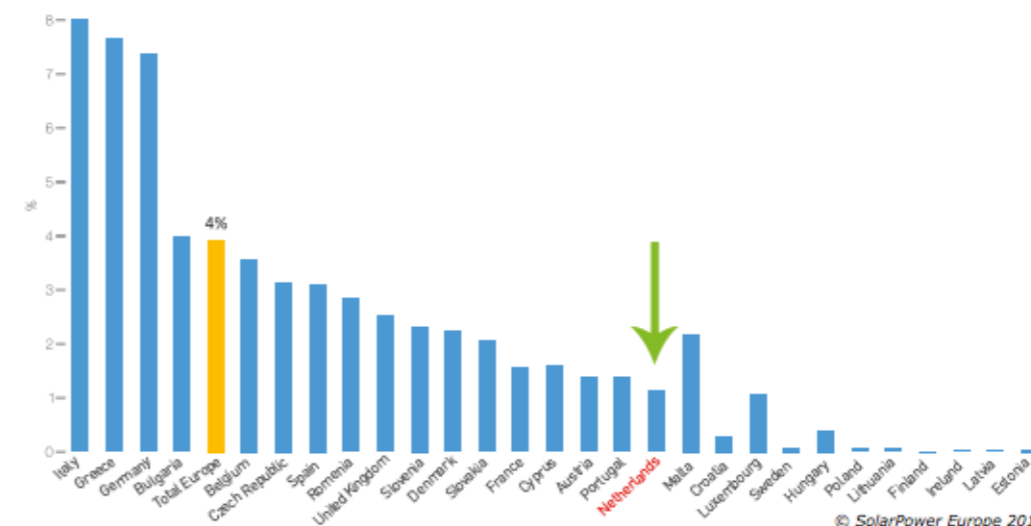
KLIMAAT AKKOORD PARIJS, 2015 (COP21)

Hier bereikten zo'n 200 landen een akkoord over de doelstelling om de opwarming van de aarde onder de 2 graden te houden.

"ENERGIERAPPORT - TRANSITIE NAAR DUURZAAM", 2016

Dit beschrijft een integrale visie op de toekomstige energievoorziening van Nederland van nu tot 2015 en benoemt de doelstelling de CO2 uitstoot in die periode met ruim 80% terug te dringen.

Ondanks de beste voornemens lijkt de weg naar de ten doel gestelde 14% duurzame energie in 2020 en 16% in 2023 nog moeilijk. Nederland loopt achter op de meeste Europese landen. Wij zijn van mening dat Zonne-energie op meerdere manieren kan helpen om de doelen te verwezenlijken.

Figuur 1. Percentage zonnestroom aanvragen in Europa, in 2015 (SolarPower Europe)

DRAAGVLAK VOOR VERANDERING

SAMEN OPTREKKEN VAN OVERHEID & BURGERS

ZELF ENERGIE OPWEKKEN

Meer dan bijvoorbeeld slimme meters, die alleen inzichtelijk maken hoe energie wordt verbruikt, is het zelf opwekken van stroom voor veel burgers een boeiende bezigheid. Het maakt van het low-interest product 'elektriciteit' een high-interest bezigheid.

Figuur II. graphic Netbeheer NL lokale energie.

Al in 2013 inventariseerde Netbeheer Nederland ruim 400 lokale energie initiatieven, vrijwel allemaal gericht op wind- en zonne-energie. De belangstelling bij de consument is sterk groeiend.

Alle genoemde initiatieven, plannen en doelstellingen zullen fundamentele veranderingen vereisen van alle deelnemers aan onze maatschappij. Het vraagt om zuiniger omgaan met energie en veel meer productie van duurzame energie. Maar het gaat verder: het beïnvloedt hoe we wonen en vervoeren, en überhaupt hoe we produceren en consumeren. Het is een gigantisch veranderingsproces met hele grote gevolgen dat nog snel moet plaatsvinden ook.

Een dergelijk veranderingsproces heeft alleen maar een kans van slagen als degenen die moeten veranderen intensief worden betrokken. Zij moeten het belang én de mogelijkheid zien om een bijdrage te kunnen leveren.

De maatschappij van 2016 is een participatiemaatschappij, met een actieve burger die niet meer lijdzaam bestuurd wil worden, maar actief het roer in

eigen hand neemt. Zonne-energie biedt die mogelijkheid aan burgers, het is de meest decentrale variant van duurzame energie.

Meer dan andere technologieën biedt het burgers laagdrempelig de mogelijkheid om snel en rechtstreeks deel te nemen aan en voordeel te hebben van de energietransitie. Daarmee wordt die transitie niet langer iets van de overheid, van een klein aantal grote bedrijven of van de maatschappelijke organisaties die deelnemen aan het Energieakkoord, maar wordt het een project van iedereen.

Bovendien biedt het de burger de mogelijkheid om ook profijt te hebben van de verduurzaming, in plaats van dat zij via de Opslag Duurzame Energie (ODE) er alleen maar de rekening voor moeten betalen. Het biedt de overheid de mogelijkheid om samen op te trekken met burgers in de enorme klus die voor ons staat.

DE TRANSITIE ALS MAJEUR VERANDERINGSPROCES.

In het bedrijfsleven is veel ervaring opgedaan met het betrekken van medewerkers bij het vaststellen en uitvoeren van een nieuwe koers van een bedrijf. Mensen willen niet veranderd worden en zullen zich daar doorgaans tegen verzetten, tenzij je ze er intensief bij betrekt. Een veranderingsproces is geslaagd als de medewerkers de nieuwe koers niet volgen omdat ze dat moeten, maar omdat ze dat willen, wanneer er een verandering heeft plaatsgevonden op "ik" niveau.

Als mensen een goed beeld hebben van wat de nieuwe koers voor hen inhoudt dan kunnen en zullen ze zelf beslissingen nemen die daarmee in lijn zijn. Dat dit proces al aan de gang is zien we aan de groeiende groep mensen die duurzamer keuzes maakt: voor elektrisch vervoer (96% groei in 2015, bron: RVO); voor biologische producten (15% groei in 2015, bron: Bionext); voor zonnepanelen. Dit soort keuzes worden in samenhang gemaakt. Men gaat duurzamer wonen maar ook duurzamer vervoeren, consumeren en produceren.

Er is enorm veel geschreven over het inrichten van succesvolle veranderingsprocessen, maar de volgende elementen zijn hoe dan ook een voorwaarde voor succes:

- Er dient een duidelijk beeld te zijn van wat die duurzame samenleving concreet voor 'jou' betekent en hoe die er uit gaat zien. Die wereld moet aantrekkelijk zijn en voordelen hebben. Het moet een wereld zijn waar men zelf aan kan sturen.
- Daarnaast moet er een duidelijk beeld zijn van wat er gebeurt met 'jou' als er geen actie wordt genomen. De doembeelden van smeltende ijskappen zijn daarvoor voor veel mensen helaas te 'ver van hun bed'. Echter, worden de veranderingen in het klimaat langzaam maar zeker zichtbaarder in ons dagelijks leven.
- De stappen naar verandering bevatten altijd bewustwording en begrip maar zeker ook het gevoel zelf te kunnen bijdragen en in controle te zijn, het 'kapitein op eigen schip' gevoel. Pas dan ontstaat enthousiasme. Het is daarbij van het grootste belang dat de burger die aan de gewenste verandering meewerkt, gestimuleerd en zeker niet gefrustreerd wordt.
- Als onderdeel van een majeur veranderingsproces dienen die stappen te worden vastgelegd in een plan, ontwikkeld door experts op het vlak van verandermanagement en landsbestuur met een directe betrokkenheid van het allerhoogste niveau.

AANTAL AANVRAGEN SDE+

De populariteit van Zon-PV en de deelnamebereidheid via zonne-energie aan de energietransitie blijkt ook uit het aantal aanvragen voor SDE+. Sinds het openstellen van de SDE+ regeling zijn ieder jaar verreweg de meeste aanvragen voor ZON-PV.

	voorjaar 2016	2015	2014	2013	2012
Aanvragen ZON-PV	3.104	506	3.715	820	110
% van totaal	93%	65%	93%	77%	47%
Aanvragen Overig	250	271	299	247	124
TOTAAL	3.354	777	4.014	1.067	234

Tabel 1. Aanvragen SDE+ subsidie voor ZON-PV.

Helaas ondervindt de realisatie van de grotere zonne-energie projecten via de SDE+ nog veel problemen. Onder andere doordat door de systematiek biomassa en windenergie, grotendeels aangevraagd door een klein aantal grote bedrijven meer kansen heeft dan Zon-PV, dat aangevraagd wordt door een groot aantal kleine bedrijven.

VERWACHTINGEN VAN ZON

Zonne-energie is van aanzienlijk belang in de toekomstige duurzame energiemix. De verschillende notities en akkoorden noemen daarbij verschillende doelstellingen:

Energieakkoord, SER, 2013	17 PJ in 2023
Nationale Energie Verkenning, ECN, 2015	52 PJ in 2030 & 70 PJ in 2035
Urgenda, 2014	80 PJ in 2030

Tabel 2. Doelstellingen van de verschillende energie notities & akkoorden.

Eind 2015, in een markt die feitelijk pas in de loop van 2011 is opgestart, is reeds 5 PJ geïnstalleerd. Dit is nog maar 1% van de netto elektriciteitsproductie, maar dit aandeel groeit snel. In Nederland, maar ook wereldwijd. Zonne-energie afdoen als kleine bijdrager aan de energiemix omdat het nu nog maar zo'n klein deel levert, zou zijn alsof we Internet in 1995 als irrelevant zouden hebben afgedaan omdat het zo'n lage penetratiegraad had. Ook die verandering is gedragen door de burger doordat het laagdrempelig was en er direct een duidelijk voordeel was, en nu is het niet meer weg te denken uit ons leven.

De groei van zonne-energie moet dus spectaculair van 5 naar minstens 17 PJ in 7 jaar tijd. Zoals onderstaande tabel zichtbaar maakt is Salderen daarbij van groot belang. 70% van de groei wordt daardoor bepaald. Deze groei wordt door de consument zelf gefinancierd, die investeringsbereidheid is er, maar alleen wanneer Salderen een acceptabele terugverdientijd garandeert. Zonder acceptabele terugverdientijd, geen consumenteninvestering.

		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Salderen woningbezitters	MWp	800	1.070	1.340	1.610	1.880	2.150	2.420	2.690	2.960	3.230
Salderen huurders	MWp		70	140	210	280	350	420	490	560	630
Salderen bedrijven	MWp		70	140	210	280	350	420	490	560	630
SDE/SDE+	MWp	100	300	500	500	500	500	500	500	500	500
Postcoderoos	MWp		5	15	35	55	75	95	115	135	155
TOTAAL	MWp	900	1.515	2.135	2.565	2.995	3.425	3.855	4.285	4.715	5.145
	PJ	3	5	7	8	10	11	12	14	15	17

Tabel 3. Groei zonne-energie bij huidige regelingen (Stichting Z.O.N)

Enerzijds maakt Salderen een terugverdientijd van 7 jaar mogelijk. Consumenten hechten hier sterk aan. Het is te overzien en kort genoeg om een concreet voordeel te creëren. Het nodigt daarmee uit tot actie. Anderzijds maakt Salderen ook een laagdrempelige deelname aan de energietransitie mogelijk. Door het salderen belandt het voordeel van de verandering niet alleen bij een klein aantal deelnemers aan het veranderingsproces, maar is dit bereikbaar voor iedereen. Ook voor de burger. Salderen vervult hiermee de cruciale rol als smeermiddel van de transitie en staat de burger toe samen op te trekken met de overheid in de verwezenlijking van de klimaatdoelen.

Mogelijke bijstellingen van de salderingsregelingen worden momenteel bekeken. Wij pleiten

ervoor dit echter altijd te doen met het behoudt van de investeringsbereidheid, of anders gesteld: met de deelnamebereidheid aan de transitie vooropgesteld.

Voorgaande tabel maakt overigens ook duidelijk dat ondanks de grote aantallen aanvragers van SDE+ de sector weinig verwacht van de allocatie aan zon-PV projecten omdat in het huidige SDE+ systeem wind-energie en met name biomassa meer kansen hebben. Uiteraard is dit, in dezelfde context van zonne-energie als smeermiddel van de transitie, een gemiste kans.

Salderen maakt een laagdrempelige deelname aan de energietransitie mogelijk.

(J.R.N.A. Cornuit)

ZONNEPANELEN GEPLAATST:

13%

BEREID OM TE PLAATSEN:

40%

NIET BEREID:

8%

Figuur III - Onderzoek van Motivaction in 2015, in opdracht van het ministerie economische zaken, naar de actiebereidheid tot het plaatsen van zonnepanelen onder de Nederlandse bevolking.

KAN ZON LEVEREN?

Zoals bij alle doelstellingen is het ook bij Zonne-energie de vraag of deze kunnen worden behaald. Het antwoord is simpelweg "ja", en waarschijnlijk wel meer ook. Net als andere energiebronnen kent ook Zonne-energie zijn obstakels bij de uitrol, maar een ding is zeker, het draagvlak bij de bevolking is groot, groter dan voor andere energieën.

Uit een onderzoek van Motivaction in 2015,

uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Economische zaken, blijkt dat Zonne-energie voor Nederlanders de meest aantrekkelijke vorm van duurzame energie is. Het wordt bovendien als het 'meest dichtbij' ervaren én er is de grootste actiebereidheid. Het plaatsen van zonnepanelen op de eigen woning of de eigenaar/verhuurder vragen dit te doen, doet al 13 procent; 40 procent is er toe bereid en slechts 8 procent is er niet toe bereid.

Ook technisch zijn alle voorwaarden vervuld. Er zijn voldoende daken en vrije velden om zonnepanelen te plaatsen. Uit hetzelfde onderzoek van Motivaction blijkt bovendien dat burgers velden en daken vol zonnepanelen prefereren boven bijvoorbeeld windmolens. Dit wordt nog eens bevestigd uit de vele recente acties van bewoners van bijvoorbeeld Noord-Holland, Urk, de Veenkoloniën etc. waarin zij zonne-energie prefereren boven andere plannen voor duurzame energie.

Ten slotte is ook de technische knowhow en het arbeidsaanbod aanwezig om de doelstellingen te verwezenlijken. Ten eerste vanuit de sector zelf, die inmiddels aan een kleine 9.000 fte's een baan biedt. De verdere groei aan arbeidsplaatsen sluit verder goed aan bij het huidige aanbod op de Nederlandse arbeidsmarkt en de gerichte en gespecialiseerde scholingsmogelijkheden.

De voorwaarde om te kunnen leveren is evenwel duidelijk: laat de burger via Zonne-energie een laagdrempelige mogelijkheid om deel te nemen aan de transitie naar duurzame energie, zodat deze zelf ziet en ervaart hoe die nieuwe wereld voor hem of haar er uit kan zien.

Salderen vervult hierin een sleutelrol. Aangezien niet alleen woningen (gehuurd of in particulier eigendom) kunnen salderen, maar ook scholen en veel MKB bedrijven, kan zonne-energie een grotere bijdrage leveren aan het dichtens van het gat naar de doelstelling van 14% duurzame energie in 2020 dan tot nu toe in het Energieakkoord is aangenomen.

De huursector loopt nog wat achter omdat salderen pas sinds 1 januari 2015 voor hen is opengesteld. Maar in deze sector ligt wel een enorm potentieel. De Nul-op-de-Meter woningen (een concept dat volledig steunt op salderen) en de postcoderoos zijn een goed begin, maar er kan nog veel vereenvoudigd worden om dit potentieel te ontsluiten en ook de huurder deelgenoot van de energietransitie te maken. Er zijn 2,5 miljoen huurwoningen, het potentieel voor zonne-energie als energiebron en als katalysator voor verandering is hier enorm.

Ook bij scholen en het MKB ligt nog een enorm dakpotentieel, en meer nog dan bij woningen is Salderen hier cruciaal. In vakantieperioden en laagseizoenen kan alleen rendabel zonne-energie worden geproduceerd als Salderen beschikbaar is om deze perioden te overbruggen.

LAAT DE BURGER VIA ZONNE-ENERGIE EEN LAAGDREMPelige MOGELIJKHEID OM DEEL TE NEMEN AAN DE TRANSITIE NAAR DUURZAME ENERGIE.

KAN ZON LEVEREN?

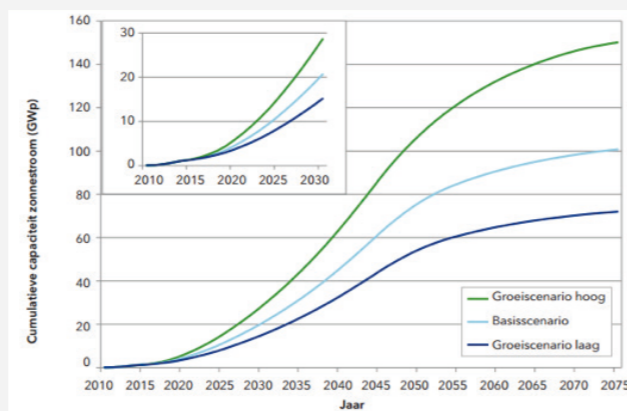
DE FEITEN OP EEN RIJTJE

ZIJN ZONNEPANELEN AL EFFICIËNT GENOEG?

Zonnepanelen worden langzaam maar zeker een beetje efficiënter. Ze zijn echter in recente jaren snel goedkoper geworden.

Aangezien de "brandstof" die in zonnepanelen gaat – zonlicht – is efficiëntie een discussie vanuit het paradigma van de fossiele brandstoffen:

Als een zonnepaneel niet efficiënt omgaat met z'n brandstof kost dat in tegenstelling tot een verbrandingsmotor, niks meer of minder. Bij gratis brandstof zijn alleen de investeringskosten bepalend, niet de efficiëntie. Juist die investeringskosten zijn in de afgelopen jaren spectaculair gedaald, en hoewel minder spectaculair, ze dalen nog steeds.

8.974 BANEN IN DE ZONNE-ENERGIE IN 2015

De doelstelling van het energieakkoord voor alle duurzame energieën is 15.000. Zonne-energie is alleen dus al goed voor bijna 60% van de doelstelling.

70%

groei zonne-energie sector bepaald door salderen

1 OP 14 HUISHOUDENS IN NEDERLAND HEEFT ZONNEPANELEN.

Eind 2015 hadden +/- 330.000 huishoudens zonnepanelen, dat is 7% oftewel: 1 op de 14 huishoudens.

OPMERKELIJK:
Eind 2013 waren het er nog maar 150.000.

"De burger wil kapitein zijn op eigen schip en zonne-energie geeft hem het roer in handen en de wind in de zeilen."

Consumenten worden heel enthousiast als ze vertellen: "We zagen vandaag dat we voldoende stroom hadden opgewekt om 2 keer de wasmachine te draaien en 1 keer te drogen, de rest hebben we toen aan de lijn gehangen"

Hans Stoop, EnergieWonen

Woningcorporatie "de Woonstichting" uit Wageningen over hun zonne-energie project in de Haverlanden, Kennedyweg en Churchillweg:

Een bewoner van een huurwoning zei: "De huur ging met € 2 per paneel omhoog, maar als ik handig ben dan verdien ik met dat zelfde paneel zeker € 4 terug."

KAPITEIN OP EIGEN SCHIP

MAAK VERDUURZAMEN EEN INTERESSANTE BEZIGHEID.

Een praktijk voorbeeld:

Een woning voorzien van een zonnepanelen installatie is een relatief simpele klus waar 2 installateurs binnen één dag mee klaar zijn.

Cijfers vanuit de Z.O.N. praktijk:

- Een gemiddelde woning heeft 11 panelen
- De aanlegkosten voor zo'n gemiddelde woning bedragen € 3.500
- Deze zonnepanelen wekken 2.600 kWh per jaar op
- De besparing per jaar is dan: € 0,21 x 2.600 kWh = € 540
- De terugverdientijd is daarmee: € 3.500 / 540 = 7 jaar

De kosten van salderen:

Een woning met zonnepanelen gebruikt (oftewel: bespaart) 60% van zijn productie zelf en 40% wordt terug geleverd aan het net en later weer opgevraagd (oftewel gesaldeerd).

De overheid mist hierbij € 0,1007 aan Energiebelasting (EB) per kWh.

Dat betekent bij een gemiddelde woning: (40% x 2.600 kWh) x € 0.1007 = €105 per jr.

Bij de huidige 350.000 woningen is dat dus zo'n €37 mln per jr.

TER VERGELIJKING:
de SDE+ regeling heeft in 2016 een budget van 8 miljard. Een aanzienlijk deel daarvan zal worden gealloceerd aan biomassa bijstook in kolencentrales.

Met zonnepanelen is een huishouden zelf in staat elektriciteit op te wekken. Deze elektriciteit wordt of zelf verbruikt of terug geleverd aan het net. We zien duidelijk dat consumenten met zonnepanelen zich over het algemeen veel bewuster zijn van hun energieverbruik.

Maar het kan nog verder gaan: In toenemende mate zien organisaties die betrokken zijn bij de elektriciteitsmarkt dat er flexibele tarieven gehanteerd zullen moeten gaan worden om de pieken en de dalen in vraag en aanbod op het net uit te vlakken. Daardoor kan het voor huishoudens aantrekkelijk worden om goed te bepalen wanneer ze stroom afnemen. Maar met zonnepanelen, energie management systemen (zoals bijv. Nest en Toon) en batterij technologie (zoals bijv. Tesla of LG) kunnen ze in de toekomst óók bepalen wanneer ze stroom aan het net terugleveren.

Door hier handig mee om te springen in combinatie met het nemen van energiebesparende maatregelen worden huishoudens hierdoor bewuster van hun verbruik en productie. Het is bovendien goed voor hen én voor het klimaat. De consument wordt daarmee 'kapitein op eigen schip' en verduurzamen wordt een aantrekkelijke en interessante bezigheid.

AANBEVELINGEN

SAMEN OPTREKKEN VAN OVERHEID & BURGERS

Om de burger actief deel te laten nemen aan de energietransitie is Zonne-energie veel meer dan alleen een bron van energie. Het is een katalysator om het veranderingsproces tastbaar, interessant en concreet te maken. De burger wordt deelgenoot van het veranderingsproces en kan hiermee samen met overheden werken aan nieuwe duurzame energie. Er is geen veranderingsproces ooit geslaagd zonder draagvlak en Zonne-energie draagt bij aan dat noodzakelijke draagvlak.

Daarbij bepleiten wij als Zonnestroom Ondernemers Nederland de volgende vier punten:

1. ZONNE-ENERGIE ALS VOLWASSEN DEELNEMER AAN DE ENERGIEMIX:

Ondanks dat inmiddels 350.000 huishoudens zonnepanelen hebben en bijna 9.000 mensen werkzaam zijn in de sector, wordt Zonne-energie nog maar weinig meegewogen in de besluitvorming. Zonne-energie zit in het Energieakkoord vevat onder 'overige hernieuwbare energie'. Mede hierdoor gaan standpunten van politieke partijen en debatten over duurzame energie nog nauwelijks over Zonne-energie.

Zonne-energie heeft echter een grotere potentie als energieleverancier dan in 2013 bij het opstellen van het energieakkoord was voorzien én het vervult de enorm belangrijke rol om de burger deelgenoot te maken van de energietransitie.

2. "KAPITEIN OP EIGEN SCHIP":

Omdat we de transitie beschouwen als een groot veranderingsproces moet de burger deelgenoot worden, twee zaken kunnen daarbij helpen:

- Een breed uitgemeten campagne met de (werk-)titel "Kapitein op eigen Schip" is essentieel om de 17 miljoen inwoners van ons land mede-eigenaars te maken van de energie-transitie.
- Een langdurige commitment aan de burger dat de overheid zijn bijdrage waardeert en stimuleert via stabiel beleid inzake saldering, postcoderoos en SDE+ plus.

De transitie slaagt alleen als de burger meegaat. **Niet 'zij' moeten verduurzamen, maar 'ik'.**

3. OPSLAG VAN ENERGIE:

de opslag van energie is de laatste schakel in het traject van verdere duurzame elektrificatie. Het netwerk kan nu nog de decentraal opgewekte elektriciteit verwerken en technisch zal dat nog lang zo blijven. Wel kan opslag er voor zorgen dat de verschillende schakels in het net en de betrokken partijen, ook de consumenten, veel beter bij elkaar aansluiten. Meer research inspanningen zijn nodig voor batterijen op het niveau van woningen om opgewekte energie op andere momenten binnen een etmaal te gebruiken. Ook is meer research nodig voor seizoen overbruggende energieopslag op centraal niveau.

4. TOEKOMSTBESTENDIGE SALDERINGSREGELING:

Het is hierboven reeds genoemd, maar het belang kan niet onderschat worden.

De regeling vanaf 2020 zal zodanig ontworpen moeten worden dat het voor de consument aantrekkelijk blijft om te investeren terwijl er ook een goede aansluiting gaat ontstaan bij de wens van flexibilisering van de elektriciteitsbedrijven en netbeheerders.

Momenteel wordt er door Stichting Z.O.N. en de N.V.D.E een voorstel ontwikkeld. De kern van dat voorstel is behoud van salderen en een terugverdientijd van 7 jaar, met daarnaast een door de consument te betalen vergoeding voor aan het net terug geleverde stroom. Voorzichtigheid bij het neerzetten van nieuwe regels is van groot belang om vraaguitval voor kortere of langere tijd te voorkomen. Als er een nieuwe regeling komt dan moet die geleidelijk en voorspelbaar worden ingevoerd.

KERNBOODSCHAP ZON:

Het gaat slecht met de aarde door verkeerd energiegebruik. We hebben daarom afgesproken om in korte tijd over te stappen van fossiele naar duurzame energie en dat betekent dat er een majeur veranderingsproces in gang gezet moet worden waarbij zonne-energie niet alleen als energiebron belangrijk is MAAR OOK dé katalysator zal zijn om alle burgers bij de transitie te betrekken.

Het ligt dus voor de hand om zo snel mogelijk een majeur veranderingsproces te plannen rond zon als katalysator, en de huidige succesvolle maatregelen om zonne-energie te stimuleren door te zetten en uit te breiden.

VERANTWOORDING:

Deze notitie is opgesteld door Stichting Zonnestroom Ondernemers Nederland (Z.O.N.). Als geen ander kennen zij de wensen en verwachtingen die er leven bij de "kapiteins op eigen schip" Z.O.N. staat immers dagelijks met hen in direct contact.

Deze notitie zal neergelegd worden in de Energiedialoog van minister Kamp, in energiediscussies binnen de politiek of waar het dan ook nodig is om de mogelijkheden van Zonne-energie als energiebron én inspirator nader te etaleren.

Namens Stichting Z.O.N.

Hans Cornuit, voorzitter

e-mail: hans.cornuit@zonneenergie-ondernemers.nl